

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU**

Białystok, dnia 21 lipca 2025 roku

WPN.420.33.2024.PS

DECYZJA

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 - tj. ze zm.), art. 71 ust. 2 pkt 2, art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. d oraz art. 84 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 – tj. ze zm.), dalej *uooś*, § 3 ust. 1, pkt 88 lit. c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 - tj. ze zm.), § 4 ust. 1 pkt 1 Uchwały Nr XVIII/215/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r., poz. 2245, ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku Jana Dawidziuka **Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku odmawia określenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia polegającego na zmianie lasu na użytek rolny, znajdującego się na działkach nr ew. 581/1, 581/2 obręb 0012 Wajków w gminie Mielnik, na powierzchni 0,43 ha.**

UZASADNIENIE

Jan Dawidziuk wnioskiem złożonym w dniu 7 czerwca 2024 r. zwrócił się o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na zmianie lasu na użytek rolny znajdującego się na działkach nr ew. 581/1, 581/2 obręb 0012 Wajków w gminie Mielnik, na powierzchni 0,43 ha.

Wnioskowanym obszarem objęto całą powierzchnię klasoużytku Ls VI znajdującego się w południowej części ww. działek. Obie działki leżą obok siebie. Wnioskowany obszar stanowi jedną powierzchnię. Na działce nr ew. 581/1 wnioskowany obszar zajmuje powierzchnię 0,17 ha, a na działce nr ew. 581/2 wnioskowana powierzchnia wynosi 0,26 ha. Dla przedmiotowego przedsięwzięcia decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. d *uooś* wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach poprzedza wydanie przez właściwy organ decyzji o zmianie lasu na użytek rolny, wydawanej na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567 – tj.). Treść decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże Organ wydający decyzję na zmianę lasu na użytek rolny.

Wnioskowane przedsięwzięcie klasyfikuje się do § 3 ust. 1, pkt 88 lit. c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (*rozporządzenie*) – jako zmiana lasu, innego gruntu o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokrytego roślinnością leśną – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub nieużytku na użytek rolny lub wylesienie mające na celu zmianę sposobu użytkowania terenu o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha, jeżeli dotyczy lasów położonych w granicach formy ochrony

przyrody, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 – tj. ze zm.), dalej *uop.* – w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”. Wnioskowany las nie stanowi enklawy ani fragmentu enklawy położonej pośród użytków rolnych lub nieużytków (§ 3 ust. 1, pkt 88 lit. b *rozporządzenia*). Przedsięwzięcie nie kwalifikuje się również do § 3 ust. 1 pkt 88 lit. a, b, d, e *rozporządzenia*. Na powierzchni wnioskowanej nie występuje las łęgowy, ols, las na siedliskach bagiennych na co wskazuje charakterystyka roślinności na obszarze wnioskowanym oraz dane zawarte w Banku Danych o Lasach (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>) – siedlisko boru świeżego (§ 3 ust. 1, pkt 88 lit. a *rozporządzenia*). Wnioskowany las nie leży w granicach administracyjnych miasta (§ 3 ust. 1, pkt 88 lit. d *rozporządzenia*). Powierzchnia wnioskowana wynosi poniżej 1 ha, stąd brak kwalifikacji do § 3 ust. 1, pkt 88 lit. e *rozporządzenia*. Wnioskowany las nie jest enklawą śródpolną (§ 3 ust. 1, pkt 88 lit. b *rozporządzenia*).

Po uzupełnieniu wniosku pismem z dnia 21 czerwca 2024 r. zawiadomiono strony postępowania o wszczęciu postępowania i możliwości zapoznania się z aktami sprawy oraz możliwości składania uwag i wniosków. Poinformowano o wyznaczonym terminie oględzin terenowych na dzień 16 lipca 2024 r.

Pismem z dnia 21 czerwca 2024 r. Organ wystąpił do Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z prośbą o wyrażenie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Dyrektor w piśmie z dnia 4 lipca 2024 r. znak: LS.ZZŚ.4901.167.2024.KK nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania dla wnioskowanego przedsięwzięcia.

Zgodnie z zaświadczeniem Wójta Gminy Mielnik z dnia 20 maja 2024 r., znak IR.6727.30.2024 dla wnioskowanego obszaru nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Pomocniczo przy rozpatrywaniu sprawy skorzystano z ogólnodostępnych materiałów portalu internetowego Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (<http://mapy.geoportal.gov.pl>). Wykorzystano warstwy w postaci ortofotomapy.

Zgodnie z art. 59 *uooś* przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaga realizacja przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1 tej ustawy.

W sprawie przeanalizowano kartę informacyjną przedsięwzięcia wraz z jej uzupełnieniem pod kątem uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, wymienionych w art. 63 ust. 1 *uooś*. Przeanalizowano również pozostałe dokumenty dołączone do wniosku oraz zgromadzony w terenie materiał.

Działki ewidencyjne, na których planowane jest realizowanie przedsięwzięcia polegającego na zmianie lasu na użytek rolny położone są w kompleksie leśnym na wschód od zwartej zabudowy wsi Wajków. Obszar wnioskowany leży w południowej części działek, przy pasie drogowym drogi gminnej o gruntowej nawierzchni. Od granic rzeki Bug wnioskowany obszar oddalony jest na odległość ok. 65 m. Na obszarze wnioskowanym znajduje się roślinność leśna. Jest to drzewostan sosnowy z pojedynczą brzozą, wierzbą iwą i dębem w wieku ok. 45 lat. Obecny jest posusz stojący i leżący oraz złomy. Warstwa drzew posiada przerywane zwarcie. Drzewostan pochodzi z nasadzeń o czym świadczy rzędowe ułożenie drzew. Nie ma on więc charakteru samosiewnego jak wskazano w karcie informacyjnej

przedsięwzięcia. Warstwa krzewów jest silnie rozwinięta w części południowej i północnej. W centralnej części krzewy osiągają wysokość ok. 1 m. Warstwę krzewów buduje: czeremcha zwyczajna, kruszyna, leszczyna, głóg jednoszyjkowy, klon pospolity, dąb, jarzab, osika, dziki bez koralowy, jałowiec, grusza, trzmielina zwyczajna, aronia, chmiel zwyczajny i porzeczka czerwona. Runo w części południowej jest mszysto-trawiaste zdominowane przez rokitnik pospolity. W części północnej jest trawiasto-mszyste. Obecne są również takie gatunki jak: rozchodnik sześciorzędowy, trzcinnik piaskowy, malina, jastrzębiec kosmaczek, poziomka, glistnik jaskółcze ziele, szczaw polny, poziwnik, sałatnik leśny, konwalijka dwulistna, przetacznik leśny, konwalia majowa, fiołek leśny, możlinek trójnerwowy, turzyca palczasta, nerecznica samcza, płonnik jałowcowaty, gajnik lśniący, widłoząb miotłowy, jastrzębiec leśny, wierzbówka kiprzyca, tojeść pospolita, prosienicznik szorstki. Od strony zachodniej i wschodniej wnioskowany obszar sąsiaduje z drzewostanami sosnowymi o podobnej charakterystyce. Od północy po przez pas zadrzewień sąsiaduje on z gruntem ornym.

W trakcie realizacji przedsięwzięcia drzewa i krzewy zostaną wycięte. Karpy korzeniowe zostaną usunięte z gruntu koparką. Następnie grunt zostanie poddany mulczowaniu. Przeprowadzona zostanie orka i bronowanie. Grunt zostanie zasiany łubinem.

Na podstawie zgromadzonych materiałów audiowizualnych ustalono, że obszar przedsięwzięcia jest potencjalnym siedliskiem dla następujące gatunków ptaków: dzięcioł duży, kukułka, piecuszek, pierwiosnek, świstunka leśna.

Mając na uwadze zebranie pełnego materiału dowodowego w sprawie - pełnego przyrodniczego zobrazowania wnioskowanego obszaru, w dniu 15 kwietnia 2025 r. i 13 maja 2025 r. wykonano na obszarze wnioskowanym i w jego sąsiedztwie czynności kontrolne. Czynności te polegały na uzyskaniu wiedzy o gatunkach ptaków, dla których obszar wnioskowany jest siedliskiem. Uzyskano również pełniejszą wiedzę na temat gatunków roślin wchodzących w skład zbiorowiska leśnego.

Czynności kontrolne wykonywane były bez zawiadamiania stron, w czasie optymalnym z uwagi na przedmiot kontroli (biologia gatunków ptaków oraz nieprzewidywalność warunków pogodowych wymaga obserwacji terenowych np. w godzinach wczesno porannych i przy bezdeszczowej pogodzie). Czynności takie nie są kwalifikowane jako dowód z oględzin bowiem nimi nie są. Z czynności takich jest sporządzany protokół, z którym strona może zapoznać się na etapie zebrania pełnego materiału dowodowego. Taki dowód jest dowodem z dokumentu a nie dowodem z oględzin.

W trakcie pierwszych czynności kontrolnych na obszarze wnioskowanym stwierdzono obecność następujących ptaków wykazujących zachowania terytorialne (zachowania terytorialne to: śpiew, lot godowy, werblenie, nawoływanie młodych, żerowanie): zięba (2), (ilość stwierdzeń oznaczana będzie dalej w postaci samej cyfry w nawiasie przy nazwie gatunku ptaka. Brak nawiasu przy nazwie gatunku oznacza pojedyncze stwierdzenie.), pierwiosnek, kapturka, pełzacz leśny, śpiewak, rudzik, czarnogłówka zwyczajna. W odległości do ok. 30 m od granic obszaru przedsięwzięcia odnotowano obecność: zięby (2), grzywacza, lerkii, sosnówki, rudzika, sójki. W odległości od ok. 30 do ok. 50 m od granic obszaru przedsięwzięcia odnotowano obecność modraszki, wrony siwej, dzięcioła czarnego i bogatki.

W trakcie drugich czynności kontrolnych na obszarze wnioskowanym i na jego granicach stwierdzono obecność następujących ptaków wykazujących zachowania terytorialne: sójka, dzięcioł czarny, pełzacz leśny, świstunka leśna, śpiewak,

pierwiosnek, sosnówka, zięba. W odległości do ok. 30 m od granic obszaru przedsięwzięcia stwierdzono obecność takich gatunków jak: lerka, piecuszek, szpak, grzywacz, kukułka, wrona siwa, sosnówka, czarnogłówka, kapturka. W oddaleniu ponad 30 m (do ok. 50 m) od granic obszaru przedsięwzięcia odnotowano występowanie takich gatunków jak: słowik szary, modraszka, czyż, wilga, dudek (2), skowronek.

Zaobserwowane zachowania ptaków wskazują jednoznacznie, że cała powierzchnia obszaru wnioskowanego jest dla 22 gatunków ptaków siedliskiem lęgowym. Dla części osobników tych gatunków cały obszar lasu występujący na obszarze wnioskowanym jest ich siedliskiem, a dla części jest fragmentem ich siedliska. Cała powierzchnia obszaru wnioskowanego jest siedliskiem ww. ptaków, zgodnie z definicją siedliska zwierząt zamieszczonego w art. 5 pkt 18 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 – tj. ze zm.) (siedlisko zwierząt – obszar występowania zwierząt w ciągu całego życia lub w dowolnym stadium ich rozwoju).

Śpiewak, zięba, pełzacz leśny, grzywacz, sosnówka, sójka są to typowo leśne gatunki. Zasiedlają wszystkie typy lasów (Tomiałojć L. 2007. Śpiewak *Turdus philomelos* W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki A., Neubauer G., Chylarecki P. (red.) Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 376 - 377; *Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy.* GIOŚ, Warszawa); Stajszczyk M., 2007. Zięba *Fringilla coelebs* W: Sikora A. i in. j.w., s. 488 - 489; Kuczyński L., Chylarecki P., 2012. *Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy.* GIOŚ, Warszawa; dalej: *Atlas*; Tomiałojć L. 2007. Grzywacz *Columba palumbus* W: Sikora A. i in. j.w., s. 256-257; Zieliński P., 2007. Sójka *Garrulus glandarius* W: Sikora A. i in. j.w., s. 466 – 467).

Piecuszek, rudzik, kukułka, pierwiosnek, świstunka leśna, kapturka, bogatka, modraszka zasiedlają różne typy lasów i zadrzewień (Michalak P. 2007. Piecuszek *Phylloscopus trochilus*. W: Sikora A. i in. j.w., s. 416 - 417; Wesołowski T., Piotrowska M. 2007. Moskwa T., 2007. Rudzik *Erithacus rubecula*. W: Sikora A. i in. j.w., s. 350 - 351; Neubauer G. 2007. Kukułka *Cuculus canorus*. W: Sikora A. i in. j.w., s. 262 – 263; Wesołowski T., Piotrowska M. 2007. Pierwiosnek *Phylloscopus collybita*. W: Sikora A. i in. j.w., s. 414 - 415; Wesołowski T., 2007. Świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*. W: Sikora A. i in. j.w., s. 412 – 413; Wesołowski T., 2007; Moskwa K. 2007. Kapturka *Sylvia atricapilla*. W: Sikora A. i in. j.w., s. 408 – 409); Bogatka *Parus major* W: Sikora A. i in. j.w., s. 444 - 445); *Atlas*.

Czarnogłówka gniazduje w borach świerkowych i sosnowych, borach mieszanych, lasach liściastych (w tym w łęgach) i mieszanych, zaroślach nadrzecznych, a także w zadrzewieniach śródpolnych. Na terenie Białowieskiego Parku Narodowego gatunek ten zasiedla prawie wyłącznie bory, w tym mieszane, dwukrotnie częściej gniazduje w nowej, przyłączonej w 1996 r. części o mocno odmłodzonych lasach niż w rezerwacie ścisłym (Dubiec A. 2007. Czarnogłówka *Parus montanus*. W: Sikora A. i in. j.w., s. 286-287.).

Czyż preferuje bory i lasy mieszane, ale ze znacznym udziałem gatunków iglastych (Neubauer G., 2007. Czyż *Carduelis spinus* W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki A., Neubauer G., Chylarecki P. (red.) Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań; s. 496 - 497).

Dudek zasiedla otwarte doliny rzek oraz krajobraz rolniczy, z dużym udziałem pastwisk i siedlisk z rzadką, niską roślinnością oraz kępami lub alejami dziuplastych drzew. Może zasiedlać rozległe polany i zręby w głębi zwartych kompleksów leśnych,

jednak wyraźnie preferuje skraje lasów (Dombrowski A., 2007 Dudek *Upupa epops*. W: Sikora A. i in. j.w., s. 292 – 293). Najczęściej gniazduje w strefie ekotonu (Wylęgała P., Przysański M. 2015. Dudek *Upupa epops* W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Chodkiewicz T. (red.), Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny. Wydanie 2. GIOŚ, Warszawa, s. 480 – 484). Gniazduje w różnego rodzaju ukryciach: dziuplach, budkach lęgowych, stosach gałęzi, norach w pionowych skarpach, opuszczonych budynkach, przyzmach kamieni, jamach pod korzeniami Cramp i Perrins 1998., W: Wylęgała P., Przysański M. 2015. Dudek *Upupa epops*). Obszar przedsięwzięcia pokryty roślinnością leśną w sąsiedztwie terenu otwartego użytkowanego rolniczo, odpowiada wymaganiom siedliskowym dudka.

Wilga zasiedla luźne drzewostany. W obrębie obszarów o odpowiednich warunkach klimatycznych preferuje mozaikę krajobrazową z dużym udziałem skrajów lasu, korytarzy leśnych, drobnych zadrzewień oraz niewielkich gospodarstw wśród ekstensywnie użytkowanych obszarów rolniczych ze sporą domieszką łąk, pastwisk i ugorów. Unika natomiast obszarów intensywnie użytkowanych rolniczo. Generalnie nie lubi zwartych kompleksów leśnych, ale na obszarach pozbawionych swojego optymalnego środowiska (dużej ilości ekotonów) potrafi gniazdować nieraz we wnętrzu nawet dużych kompleksów borów sosnowych o urozmaiconej przestrzeni (Kuczyński L., Chylarecki P., 2012. *Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy*. GIOŚ, Warszawa).

Szpak wymaga dziupli jako miejsca gniazdowego oraz terenów otwartych do żerowania (*Atlas*). Obszar wnioskowany jest częścią jego terytorium lęgowego. Stwierdzono go w sąsiedztwie obszaru wnioskowanego.

Wrona siwa preferuje duże zróżnicowanie typów pokrycia terenu i krajobraz bardzo urozmaicony. Unika zwartych i rozległych obszarów leśnych, natomiast korzystnie na jej zagęszczenie wpływają drobne zadrzewienia w sąsiedztwie terenów podmokłych, łąk, pastwisk (*Atlas*). Obszar wnioskowany jest częścią jej terytorium lęgowego.

Dzięcioł czarny zasiedla wszystkie większe kompleksy lasów w starszych klasach wieku. W obrębie trwale zajmowanego terytorium konieczna jest obecność przynajmniej kilkuhektarowych fragmentów starodrzewi w wieku co najmniej 100 lat, bowiem te obfitują w martwe lub zamierające drewno (Jermaczek A. 2004. *Dryocopus martius* (L., 1758) dzięcioł czarny. W: Gromadzki M. (red.) Ptaki (część II). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T.8, s.263 – 265). Na obszarze wnioskowanym i w jego sąsiedztwie obecne jest martwe drewno sosnowe, co wpłynęło na występowanie tego dzięcioła.

Słowik szary jest związany głównie z terenami podmokłymi. Najliczniej występuje na obrzeżach wilgotnych lasów i zagajników olchowych, jak również w niewielkich zadrzewieniach lub zakrzewieniach w dolinach rzecznych i wokół zbiorników wodnych (Mokwa K. 2007. Słowik szary *Luscinia luscinia* W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki A., Neubauer G., Chylarecki P. (red.) *Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004*. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 352 – 353).

Skowronek występuje na łąkach (Tryjanowski P., 2007. Skowronek *Alauda arvensis* W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki A., Neubauer G., Chylarecki P. (red.) *Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004*. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań; s. 318 - 319).

Lerka zasiedla przede wszystkim ubogie bory sosnowe. Preferuje miejsca z niską, skąpą roślinnością, np. polany, wrzosowiska, piaszczyste wydmy, zręby,

uprawy leśne i piaszczyste drogi leśne. Unika w lasach miejsc wilgotnych. Poza lasami zasiedla również ostatnio coraz częściej krajobraz rolniczy przeplatany kępami lasu z mozaiką różnych środowisk z niską i luźną roślinnością. Występuje na pastwiskach, murawach, a nawet polach z uprawami roślin okopowych i zbóż, znajdujących się jednak w pobliżu lasu (Mizera T., Dombrowski A., 2015. Lerka *Lullua arborea*. W: Chylarecki P., Sikora A., Chodkiewicz T. (red), Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny. Wydanie 2. GIOŚ, Warszawa, s. 584 – 587).

Terytorium lęgowe w przypadku większości gatunków ptaków jest bronione przed innymi osobnikami i może obejmować w zależności od gatunku obszar w odległości od 50 m od gniazda (małe wróblaki) do ponad 500 m (większe gatunki np. dzięcioły). Dla przykładu muchołówka mała jest gatunkiem terytorialnym, u której samiec śpiewa w odległości do 300 m od gniazda. W grądach Puszczy Białowieskiej średnia wielkość terytorium wynosiła 0,38 ha, wahając się od 0,15 do 0,77 ha. W optymalnych warunkach średnia odległość między centrami terytoriów wynosiła ok. 200 m, natomiast gniazda znajdowały się nawet w odległości 50 m od siebie (Figarski T., 2013. Mucholówka mała *Ficedula parva*, W: Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa, ss. 168–175). W przypadku lerki, większego ptaka od muchołówki, po przylocie na lęgowiska zajmuje ona stosunkowo rozległe terytoria, których wielkość może dochodzić do 10,5 ha. Natomiast w trakcie sezonu lęgowego powierzchnia terenu zajmowana przez ptaki zmniejsza się i wynosi zwykle 2 – 5 ha. Arealy żerowiskowe obejmują większe powierzchnie i nie są bronione. W zagospodarowanych borach mieszanych Puszczy Białowieskiej odnotowano 12 par na 10 km² (Figarski T., Szymański P., Tryjanowski P. 2013. Lerka *Lullua arborea*, W: Zawadzka D., i in. j.w., s. 158 – 163). W przypadku np. dzięcioła dużego, jego terytorium lęgowe jest największe i dla przykładu w dojrzałym drzewostanie boru sosnowego opracowania zawarte w publikacji Rychlik B., *Terytorializm dzięcioła dużego, Dendrocopos major (L.) w borze sosnowym (Acta Ornithologica, Tom XVI, 1978 r. Warszawa)* podają powierzchnie terytorium lęgowego w zakresie 3,5 – 6 ha, 3 – 5 ha.

Wszystkie ptaki stwierdzone na obszarze wnioskowanym pokrytym roślinnością leśną nie znalazły się na tym obszarze przypadkowo. Ich wymagania siedliskowe w okresie lęgowym są spełniane przez charakterystykę obszaru wnioskowanego pokrytego roślinnością leśną oraz jego bezpośredniego sąsiedztwa. Dla prawie wszystkich ptaków stwierdzonych w sąsiedztwie obszaru przedsięwzięcia obszar wnioskowany jest częścią ich siedliska. Świadczą o tym wymagania siedliskowe tych gatunków, które spełnia wnioskowany obszar oraz wykazywanie przez te ptaki zachowania terytorialnego. Wnioskowany obszar nie jest siedliskiem dla skowronka i słowika szarego. Odpowiednio są nimi łąki nadrzeczne oraz zadrzewienia nadrzeczne.

Prawie wszystkie ptaki stwierdzone na obszarze wnioskowanym i w jego sąsiedztwie podlegają ochronie ścisłej - Załącznik nr 1 *Gatunki zwierząt objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej* do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022, poz. 2380 – tj.). Jedynie wrona siwa podlega ochronie częściowej - Załącznik nr 2 *Gatunki zwierząt objętych ochroną częściową* do ww. Rozporządzenia Ministra Środowiska, a grzywacz jest gatunkiem łownym.

Kluczowym dla sprawy jest położenie obszaru przedsięwzięcia w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”, dla którego obowiązuje Uchwała Nr XVIII/215/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r. w

sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r., poz. 2245, ze zm.); dalej *Uchwała*. Artykuł 24 ust. 1 *uop.* wymienia zakazy, które mogą być wprowadzone na obszarze chronionego krajobrazu. Zakazy właściwe dla danego obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów z art. 24 ust. 1 *uop.* określa każdorazowo sejmik województwa w stosownej uchwale – art. 23 ust. 2 *uop.* Zgodnie z delegacją ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 566 - tj.), określoną w art. 89 ust. 1, sejmik województwa stanowi akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze województwa lub jego części. Akty prawa miejscowego bezwzględnie wiążą organy jednostek samorządu terytorialnego, jak organy administracji państwowej, w tym organy prowadzące postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zakazy wprowadzone tą uchwałą mają służyć ochronie obszaru, którego dotyczy uchwała, a nie poszerzać swobodę inwestowania. Wyjątki od zakazów dotyczących ochrony obszarowej muszą być interpretowane wąsko, co potwierdza wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 lipca 2016 r., II OSK 2809/14.

Uchwała w § 4 ust. 1 wprowadza dla Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu” zakaz:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

W § 4 ust. 4 *Uchwały* podane są odstępowstwa od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 7.

Odnosząc się do zakazu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 1 *Uchwały* stwierdza się, że obszar przedsięwzięcia jest miejscem schronienia innym niż nory, legowiska i miejscem rozrodu dziko występujących ptaków. Miejscem tym w rozumieniu przyrodniczym jest terytorium lęgowe, które w przypadku większości gatunków ptaków jest bronione przed innymi osobnikami i może obejmować w zależności od

gatunku obszar w odległości od 50 m od gniazda (małe wróblaki) do ponad 500 m (większe gatunki np. dzięcioły).

Dla przykładu muchołówka mała jest gatunkiem terytorialnym, u której samiec śpiewa w odległości do 300 m od gniazda. W grądach Puszczy Białowieskiej średnia wielkość terytorium wynosiła 0,38 ha, wahając się od 0,15 do 0,77 ha. W optymalnych warunkach średnia odległość między centrami terytoriów wynosiła ok. 200 m, natomiast gniazda znajdowały się nawet w odległości 50 m od siebie (Figarski T., 2013. Mucholówka mała *Ficedula parva*, W: Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa, ss. 168–175). W przypadku lerki, większego ptaka od muchołówki, po przylocie na lęgowiska zajmuje ona stosunkowo rozległe terytoria, których wielkość może dochodzić do 10,5 ha. Natomiast w trakcie sezonu lęgowego powierzchnia terenu zajmowana przez ptaki zmniejsza się i wynosi zwykle 2 – 5 ha. Arealy żerowiskowe obejmują większe powierzchnie i nie są bronione. W zagospodarowanych borach mieszanych Puszczy Białowieskiej odnotowano 12 par na 10 km² (Figarski T., Szymański P., Tryjanowski P. 2013. Lerka *Lullua arborea*, W: Zawadzka D., i in. j.w., s. 158 – 163). W przypadku np. dzięcioła dużego, jego terytorium lęgowe jest największe i dla przykładu w dojrzałym drzewostanie boru sosnowego opracowania zawarte w publikacji Rychlik B., *Terytorializm dzięcioła dużego, Dendrocopos major (L.) w borze sosnowym (Acta Ornithologica, Tom XVI, 1978 r. Warszawa)* podają powierzchnie terytorium lęgowego w zakresie 3,5 – 6 ha, 3 – 5 ha.

Zebrany materiał dowodowy wskazuje, że planowane przedsięwzięcie polegające na zmianie lasu na użytek rolny, w trakcie którego nastąpi usunięcie drzewostanu i wprowadzenie na jego miejsce użytku rolnego, jest niezgodne z § 4 ust. 1 pkt 1 *Uchwały*, bowiem zniszczeniu ulegnie obszar innego schronienia i miejsca rozrodu ww. gatunków ptaków.

Odstępstwem do zakazu jest amatorski połów ryb oraz wykonywanie czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką. Planowanego przedsięwzięcia nie można zaliczyć do czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 1 października 2015 r., sygn. akt: II OSK 226/14, dokonał szczegółowej wykładni w zakresie tego pojęcia. Racjonalna gospodarka rolna to taka, która jest prowadzona zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, na co wskazują art. 3 pkt 1 i art. 5 pkt 28 *uop*. Jest to zatem gospodarka uwzględniająca wymagania ochrony przyrody oraz prowadzona w sposób ograniczający powstawanie zagrożeń wewnętrznych z nią związanych dla obszaru podlegającego ochronie. Za obiekty służące prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej uważa się obiekty, które umożliwiają uwzględnienie wymagań ochrony przyrody w działalności gospodarczej w zakresie rolnictwa. Współcześnie pod pojęciem "racjonalna gospodarka rolna" należałoby rozumieć racjonalne działania ekonomiczne producenta rolnego, gospodarkę rolną opartą na nowoczesnych naukowych metodach, zasadach i technologiach, wskazanych jako dobre praktyki rolnicze i spełniającą wymogi wzajemnej zgodności, zgodnie z zasadami ochrony środowiska. Termin ten powinien być odnoszony do takiego sposobu prowadzenia działalności w rolnictwie, który nie stoi w sprzeczności z celami ochronnymi ustanowionymi w przewidzianej przez prawo formie na danym obszarze. Nie można więc uznać, że zmiana lasu na użytek rolny, która niewątpliwie spowoduje niszczenie schronień i miejsc rozrodu ptaków, może być uznana za czynność związaną z racjonalną gospodarką rolną, gdyż stoi to w sprzeczności z działaniami z zakresu czynnej ochrony ekosystemów leśnych na

obszarze chronionym. Ponadto należy wskazać, że działanie prowadzące do zmiany lasu na użytek rolny samo w sobie nie stanowi gospodarki rolnej, zatem ocenić należy, że omawiane odstępstwo nie ma zastosowania do przedmiotowego przedsięwzięcia. Należy wziąć pod uwagę, że stosowanie odstępstw od ustalonych zasad prawa powinno mieć zastosowanie wyłącznie w sytuacjach wyjątkowych. Jako takie powinny być stosowane w szczególnie ważnych okolicznościach, gdy nie jest możliwe zastosowanie ogólnie obowiązujących przepisów, co powinno zostać poprzedzone wnikliwą analizą stanu faktycznego, w kontekście szczegółowych okoliczności mających wpływ na możliwość zastosowania odstępstwa. Uszczuplenie powierzchni leśnej jest wyjątkiem od zasady utrzymania dotychczasowej ich powierzchni leśnej, a nawet jej zwiększania, tym bardziej jeśli dotyczy obszaru chronionego. W obszarze chronionego krajobrazu dobro, jakim jest przyroda ma pierwszeństwo przed innymi dobrami i powinno mieć wagę przewyższającą. Zatem możliwość zastosowania odstępstw od zakazów ustanowionych na obszarze chronionego krajobrazu powinno być uzasadnione szczególnymi okolicznościami przeważającymi nad ustawowymi zasadami ochrony przyrody oraz ciążącym na właścicielu obowiązku ochrony i trwałości utrzymania lasu.

W ocenie Organu przedsięwzięcie nie będzie naruszać pozostałych zakazów wskazanych w *Uchwale*. Z uwagi na jego rodzaj nie nastąpi likwidowanie i niszczenie zadrzewień, wydobywanie do celów gospodarczych skał. Przedsięwzięcie nie naruszy zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu i zakazu zmiany stosunków wodnych. Nie dojdzie do likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych. Z uwagi na rodzaj przedsięwzięcia, z oczywistych względów nie dojdzie do naruszenia zakazu budowania nowych obiektów budowlanych w strefie 100 od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych (§ 4 ust. 1 pkt 7 *Uchwały*).

Realizacja przedsięwzięcia na obszarze pokrytym roślinnością leśną w sposób opisany w karcie informacyjnej przedsięwzięcia wpłynęłaby na zmniejszenie różnorodności biologicznej obszaru podlegającego ochronie prawnej. Byłoby to niezgodne z § 3 *Uchwały*, w którym wskazano, że czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej doliny Bugu oraz kompleksów leśnych Puszczy Mielnickiej i Puszczy Nurskiej posiadających wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i wypoczynkowe.

Odmowa określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia została w *uooś* zarezerwowana dla określonych przez ustawodawcę przypadków, obejmujących niezgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (art. 80 ust. 2 *uooś*), brak zgody wnioskodawcy na wskazanie w decyzji wariantu innego niż proponowany przez niego, znacząco negatywne oddziaływania na obszary Natura 2000 lub negatywny wpływ na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych (art. 81 *uooś*).

Jednakże przesłanką podstawową, generalną, dopuszczalności wydania każdej decyzji administracyjnej, jako aktu stosowania prawa, jest zgodność z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Ustalenie, że wnioskowane zamierzenie, powodujące niszczenie siedlisk lęgowych zwierząt znajdujących się na obszarze chronionym, na terenie którego obowiązuje zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu (przy niespełnieniu określonych w tym zakazie wyjątków), oznacza niezgodność tego zamierzenia z przepisami odrębnymi i stanowi podstawę do wydania decyzji odmawiającej określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji

przedsięwzięcia. Przepisami odrębnymi w przedmiotowym przypadku jest akt prawa miejscowego – *Uchwała*.

Z powyższego wynika, że na mocy obowiązujących przepisów prawa, w ustalonym stanie faktycznym, realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia jest zabroniona, ze względu na jego położenie w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”. Organ w takim przypadku nie analizuje uwarunkowań zawartych w art. 63 ust. 1 *uooś*, które prowadzą do stwierdzenia obowiązku lub jego braku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pismem z dnia 20 maja 2025 r. powiadomiono strony postępowania o zebraniu pełnego materiału dowodowego oraz możliwości i sposobie zapoznania się z nim. Wnioskodawca zapoznał się ze zgromadzonym materiałem. Nie zgłosił uwag. Pozostałe strony również nie wniosły uwag.

Wypełniając dyspozycję zawartą w art. 74 ust. 3aa *uooś* informowano Wójta Gminy Mielnik oraz Wójta Gminy Sarnaki (województwo mazowieckie; obszar oddziaływania przedsięwzięcia zgodnie z art. 74 ust. 3a *uooś*) o wszczęciu postępowania, wystąpieniu o opinię oraz o zebraniu pełnego materiału dowodowego.

W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku stwierdził jak w sentencji.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

*Dane o niniejszej decyzji zostaną włączone do publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informację o środowisku i jego ochronie (art. 21 ust. 2 pkt 9 *uooś*).*

Otrzymują:

1. Jan Dawidziuk
2. Pozostałe strony postępowania zgodnie z art. 74 ust. 3 *uooś*
3. aa

Do wiadomości:

1. Dyrektor Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim
Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (LS.ZZŚ.4901.167.2024.KK)
2. Starosta Powiatu Siemiatyckiego

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Białymstoku

Adam Juchnik
/podpisano elektronicznie/

W związku z Ogólnym Rozporządzeniem o Ochronie Danych (RODO) proszę o zapoznanie się z komunikatem dotyczącym przetwarzania Państwa danych: <https://www.gov.pl/web/rdos-bialystok/polityka-prywatnosci>